

La paràbola del bon samarità representa el triomf de l'ésser humà i de la seva dignitat. Un home es compadeix d'un altre home, en té misericòrdia i pietat.

Armand Puig i Tàrrach

El que commou la vida presbiteral és l'entrega gratuïta i generosa, és a dir, la manifestació del Crist, bon pastor.

Daniel PalauValero

Conscient de les estèrils discussions sobre gustos, modes i praxis pastorals, vol portar la reflexió a nivells més profunds: cal una formació constant, de transformació interior i tècnica.

Jaume Gené Nolla

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 135
Juny 2021

Any XII

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
El Papa parla als preveres: «SER».....	7
DANIEL PALAU	
El diaconat femení. Aportació teològica.....	8
JAUME FONTBONA	
En una mateixa barca i amb tantes desigualtats.....	10
FÈLIX MUSSOLL I SEGURA	
Ser liturgistes?.....	11
JOSEP TEIXIDÓ CUENCA	
Música litúrgica.....	12
JAUME GENÉ NOLLA	
«Era bo de debò...».....	14
JOSEP MATEU	
La memòria és el que fa fort un poble.....	16
NORBERT MIRACLE FIGUEROLA	
Homilia 700 anys arribada de la relíquia de Santa Tecla.....	18
+ JOAN PLANELLAS	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH
Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

3. L'amor als pobres

«Si algú veu el seu germà que passa necessitat i li tanca les entranyes, com pot habitar dintre d'ell l'amor de Déu?». Aquesta frase pertany a la Primera carta de Joan (3,17). Abans hem comentat la relació entre amor al proïsme i amor a Déu (4,20) i ara ve el moment de trobar la concreció del terme «proïsme». Fins i tot ens podríem preguntar què és primer: l'amor als germans o l'amor als pobres. Queda clar, de tota manera, que en tots dos casos la Carta de Joan parla de la relació que hi ha entre el nostre amor envers un altre ésser humà i l'amor envers Déu, que és la font i l'origen de l'amor. Doncs bé, la primera i més radical concreció del terme «proïsme» és el terme «pobre». El nom de «l'altre» és en primer lloc el de «pobre». El pobre és l'alteritat primigènia, la que resulta més incondicionada, la que costa més de mistificar. El pobre és el «tu» per excel·lència, semblant al «tu» de Déu. El pobre és el preferit del Regne, és a dir, és aquell que Déu asseu al seu costat en el banquet de la joia sense fi.

Hi ha una paràbola que respon a una pregunta sobre qui haig de considerar proïsme meu. Un mestre de la Llei s'acosta a Jesús, després que aquest ha parlat d'estimar el proïsme com a si mateix. El mestre de la Llei vol saber quina és l'amplària i l'abast del terme «proïsme». Jesús no respon amb una disquisició sàvia sinó amb una paràbola que entén tothom, els savis i els senzills. La paràbola està construïda sobre dos personatges: un pobre (l'home malferit) i un estranger (el samarità). Per tant, la paraula «proïsme» té un sentit doble. D'una banda, el mestre de la Llei pregunta: «Qui són els altres que haig d'estimar?» (Lluc 10,29). Segons el relat parabòlic, la resposta és fàcil: l'home malferit. L'altre és l'home mig mort, el pobre que es troba mancat d'allò més fonamental, la vida. D'altra banda, Jesús clou la paràbola amb aquesta pregunta adreçada al mestre de la Llei: «Quin d'aquest tres et sembla que es va comportar com a proïsme de l'home que va caure en mans dels bandolers?» (v. 36). La resposta del mestre de la Llei és aquesta: «El qui el va tractar amb amor» (v. 37). L'altre és, aquí, el samarità, l'estranger, el qui fa de proïsme de l'home malferit i mig mort. I Jesús conclou: «Vés, i tu fes igual», és a dir, comporta't com ho va fer aquell samarità.

La paràbola del bon samarità afirma que «pobre» és el nom de l'altre. El pobre és el qui ha estat apallissat i gairebé mort, i jeu exànime a la vora del camí. A seu costat es detura

l'estranger, el samarità, en contrast amb els qui no es deturen: dos jueus (sacerdot i levita) que pertanyen a la mateixa nació dels oients de la paràbola –els quals se senten avergonyits del comportament dels membres del temple, representants de l'establishment religiós del poble jueu. Aquests no han fet cas de l'home malferit, que no té nom ni ètnia ni religió conegudes. És, simplement, un ésser humà en estat de màxima necessitat, apallissat, despullat, mig mort, és a dir, reduït a zero. Doncs bé, algú es comporta com a proïsme d'ell. I és que l'amor al proïsme només el practica aquell que fa de proïsme, el qui exerceix l'amor envers el pobre malferit. El samarità és proïsme i se sent proïsme. Per això encadena un seguit d'operacions orientades totes elles a l'home malferit: arribar prop d'ell, veure'l, compadir-se'n, acostar-se-li, amorosir-li les ferides, embenar-les-hi, pujar-lo a la pròpia cavalcadura, dur-lo a l'hostal, ocupar-se'n, treure's dos denaris de la bossa, donar-los a l'hostaler, pagar-li les despeses extres. Només arribem a ser proïsme dels altres, proïsme del proïsme si, arribats davant l'altre, ens en compadim.

La compassió és una paraula cristiana fonamental. Compadir-se, que significa «patir amb», vol dir posar-se davant l'altre, en lloc de l'altre i patir amb ell. Llavors tot és possible. No hi ha límits. Si ets capaç de compadir-te de l'altre, de patir amb l'altre, de posar-te en lloc de l'altre, no cal que hi hagi massa estructures ni cursets de preparació. Cal anar a la directa. El samarità és un que es compadeix i, quan es compadeix, tot es posa en marxa. Però el samarità també arrisca. Si els bandolers segueixen per allà a prop i el localitzen, podria acabar malament. En el desert de Judea no hi ha massa escapatòries, t'has d'arriscar.

L'amor als pobres comença amb la compassió. D'entrada, els pobres no són atractius, provoquen de vegades repulsió, poden ser fins i tot antipàtics, queixar-se contínuament, poden respondre malament. Certament, també poden respondre bé. Pot passar de tot. L'amor és incondicionat i incondicional. Hi ha pobres simpàtics i pobres antipàtics, com passa amb la resta de persones. Però els pobres són els amics de Jesús, ens fan tocar la vida, la seva vida i això és com si toquéssim Jesús mateix. Els pobres són el rostre concret del Senyor.

De la paràbola del bon samarità, el papa Pau VI en va dir «el paradigma de l'espiritualitat del Concili Vaticà II». També s'expressava així el P. Lluís Duch, que va comentar aquest text i el va citar moltíssimes vegades. La paràbola del bon samarità representa el triomf de l'ésser humà i de la seva dignitat. Un home es compadeix d'un altre home, en té misericòrdia i pietat. El samarità, ¿s'atura perquè és un bon home, perquè vol saber encuriosit què passa, perquè aquell dia estava de bones, perquè va creure que li ho exigien les seves creences religioses? No ho sabem. Tan sols hi ha un fet: s'atura. Les motivacions, ni es diuen ni, en darrer terme, interessan. La pregunta per les motivacions pot arribar a ser un escrúpol. Però això no és cristià ni evangèlic. La pregunta per les motivacions és una pregunta més aviat inútil, que sovint només serveix per a torturar les consciències. La qüestió rau a veure si fas això o no ho fas, si et compadeixes de l'altre o

passes de llarg. El qui rep la teva compassió, no et pregunta perquè ho fas, o com et trobes, simplement rep allò que li dones. La pregunta per les motivacions és menor. La qüestió és saber què fas davant l'altre que jeu a la vora del camí.

L'Evangelí és una història de gent pobrissona que acompanya Jesús i que són realment el poble, el poble de la terra, l'*am ha-àrets*, la gent senzilla i sense massa paraules. Aquesta gent són, sovint, en expressió del papa Francesc en la *Gaudete et exsultate*, «els sants de la porta del costat». Notem que l'única pregària de Jesús durant el seu ministeri que ens ha arribat, és una acció de gràcies a Déu perquè els més petits, els senzills coneixen els misteris del Regne. Diu Jesús: «T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos» (Mateu 11,25). El primer que ha fet l'opció pels pobres és Jesús. Després, molts l'han seguit, com sant Òscar Romero, el bisbe màrtir del Salvador, un sant del nostre temps.

4. L'amor entre germans

L'amistat amb els pobres no és cosa de persones isolades sinó de comunitats articulades i plenament fonamentades en l'Evangelí de Jesús. És important acostar-se als pobres a l'interior d'una comunió, dins una comunitat. Això és decisiu. Sense la comunitat, es corre el risc de fer camí tot sol i, per tant, de construir sobre fang. Mateu 25,3-46, el judici final, on es parla dels criteris que fa servir el Crist com a jutge universal en relació al bé obrat envers els més petits, s'ha de vincular amb Mateu 23,8, on Jesús diu: «Tots vosaltres sou germans». Cert que en Mateu 25 no es parla de comunitat sinó de persones –el judici sempre és personal!–, però no deixa d'haver-hi una relació entre l'atenció als pobres i la comunitat cristiana, que resta el subjecte primer d'aquesta atenció i de les decisions personals de cadascú.

El fonament de l'amor entre germans és Déu mateix. Llegim, però, en la Primera carta de Joan 3,14: «Nosaltres sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans. Qui no estima continua mort». És a dir, l'acció de Déu en nosaltres es verifica com a pas de la mort a la vida –per això la resurrecció de Jesús en constitueix el model per excel·lència–, però coneixem que en nosaltres aquest pas s'ha realitzat gràcies al fet que estimem els germans. Qui no estima, no ressuscita. Potser semblarà que visqui, aparentment farà tot el que és propi d'un ésser viu, però si no estima continua mort. En canvi, si estima els germans, vol dir que ha passat realment i plenament de la mort a la vida. Vivim quan estimem els germans.

La comunitat cristiana no és una convenció social, sinó una família que sorgeix de l'amor de Déu. En la nostra societat hi ha molts grups i associacions, presencials i telemàtics. Estem connectats diàriament per tots costats, estem posats en xarxa a molts nivells. Tanmateix, la comunitat cristiana emergeix quan hi ha un pas de la mort a la vida, no quan s'estableix una connexió entre alguns individus. La comunitat no és un simple estar connectats. Persones molt amigues poden estar temps sense connectar-se. Fins i tot algú

pot reclamar la connexió pensant que «si no et connectes amb mi, és que no m'estimes». No es tracta de viure connectats, en una perpètua adolescència, sinó de viure comunicats gràcies a la fe i a l'amor, valent-nos, això sí, dels múltiples instruments que ens permeten estar a prop els uns dels altres i de impulsar la comunicació de l'Evangelí. L'amor és una realitat que depèn de l'amor de Déu «vessat en els nostres cors» (Romans 5,5). Més avall, en el v. 8, es diu que, com a prova de l'amor de Déu, «Crist va morir per nosaltres». Per això nosaltres també hem de donar la vida pels germans.

Entrem, doncs, en un nivell que no té res a veure amb la banalitat i l'ambigüitat, amb les coses fràgils i volubles. Ens movem en el nivell de les grans opcions de vida. Dona la vida pels germans el qui mor per ells, amb un gest suprem de martiri com el P. Kolbe, que pren el lloc d'un pare de família condemnat a mort, o bé amb un gest martirial lent de donació fins a l'extrem. Donar la vida és anar-se donant de mica en mica, anar perdent la vida i, per tant, guanyar-la. Com diu Jesús: «Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'evangelí, la salvarà» (Marc 8,36). I encara en el discurs de comiat, tal com el reporta l'Evangelí de Joan, llegim: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (15,13). L'amor entre germans s'inscriu i s'emmiralla en l'amor de Déu i del seu Fill, Jesucrist. La vida de Jesús, donada i oferta com a realització del disseny de Déu, és punt de referència per als deixebles que segueixen el Senyor en allò de més transversal que conté el misteri cristià: l'amor. Per això l'amor, la caritat, és, probablement, la primera i definitiva virtut teològica.

Un sol cor i un sol esperit

El Papa parla als preveres: «SER»

DANIEL PALAU VALERO

prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat

director de la càtedra de teologia pastoral arquebisbe Pont i Gol

Tots coneixem infinitat de preveres. N'hi ha que són lletraferits i poetes del misteri, i en canvi d'altres que són del tros, treballadors incansables, amics únics. Tots coneixem preveres silenciosos que quan ens han deixat els hem trobat a faltar, i d'altres més reivindicatius i sorollosos. Preveres que no han envellit mai i d'altres que ho han fet massa aviat. Preveres que riuen i xerren pels colzes, i d'altres que escolten, callen i es comprometen. Preveres que acompanyen i d'altres que es deixen acompanyar. Preveres que pregunten i d'altres una mica més desmemoriats. Preveres que combaten el mal amb la humilitat i d'altres que cuiden les relacions humanes tan bé com poden. Preveres que no poden dormir i d'altres que viuen la fe amb fermesa. Preveres que saben guardar secrets i d'altres que saben dir la paraula justa. Preveres que fan del seu estil pastoral una bona mostra d'equilibris ben variats i d'altres que viuen força dominats per la dispersió i la curiositat... i així podríem seguir, perquè els camins de la santedat són ben personals, ben intensos i sobretot són camins de l'Esperit.

El papa Francesc s'adreça a tot el món, a tot el poble sant de Déu, i també, d'una manera especial als preveres, que són alhora deixebles i missioners. El que commou la vida presbiteral és l'entrega gratuïta i generosa, és a dir, la manifestació del Crist, bon pastor. Allò que atrau d'una vida presbiteral és el do d'un ministeri viscut des de la llibertat, tal com va dir el papa Pau VI, «l'home val més per allò que és que per allò que té». I és que de fet es tracta d'això, de «ser», ni més ni menys.

El prevere és aquest que aprèn de Jesús, del que Ell fa i diu, però al mateix temps és aquell que ajuda a viure la fe en Jesús. El prevere que sap «ser» és pedagog de la fe, i per tant, és el qui intenta acollir cada persona tal com és, procura mirar el cor dels qui té al seu davant i cerca sempre l'Esperit de Déu. I com a pedagog el prevere està cridat a desenvolupar la seva mirada pastoral, superant les atrofies de la vida contemporània, com són: l'individualisme, l'autoafirmació i la indiferència. Per això el seu combat es sosté per la força de la pregària, l'arrelament del seu ministeri a la vida comunitària, i la seva capacitat pastoral.

Aquesta darrera capacitat no cau del cel així com així, s'ha de cultivar, intuïnt que avui per avui la saviesa teològica és un compendi de moltes petites comprensions, i per tant, la pastoral acaba sent l'art de poder conjugar la fe amb una gran varietat de situacions. Per

això avui és més important ser que tenir, saber llegir la vida que no pas acumular dades. Qui ensenya a fer-ho? El papa Francesc havia subratllat a *Evangelii gaudium* la dimensió social de la pastoral, i en aquest àmbit va proposar quatre criteris que calia respectar, un d'aquests deia que «la realitat és més gran que el món de les idees». El fet de «ser» comporta la capacitat d'ampliar els propis horitzons vitals. És així com el papa desitja que els preveres siguin persones capaces de viure, de riure i de plorar amb la pròpia gent.

«Qui sigui prevere que sigui pastor», és a dir, que es revesteixi de la sinceritat i els sentiments de Crist, i no deixi de costat les pròpies debilitats. La fragilitat és un lloc teològic, perquè a través d'elles Déu es fa present. «El sacerdot fràgil, que coneix les seves debilitats i parla d'elles amb el Senyor, aquest anirà bé», així de rotund es manifesta Francesc. «Ser» vol dir també, no només tocar de peus a terra, sinó somiar una Església vinculada al servei. El prevere fa del servei la nota dominant de la seva pròpia història de salvació, sense cultivar la por o la queixa d'arriscar-se i anar al capdavant d'aquest servei. «Ser» vol dir no perdre mai el sentit de l'humor. Un prevere que sigui incapaç de riure li manca quelcom. Els grans sacerdots són capaços de riure d'ells mateixos i de la pròpia ombra, perquè el sentit de l'humor és una de les característiques més pròpies de la santedat, però d'això en parlarem un altre dia.

Presents com el llevat

El diaconat femení. Aportació teològica

JAUME FONTBONA

prevere de l'arquebisbat de Barcelona

professor de la Facultat de Teologia de Catalunya (AUSP)

Aquesta aportació teològica parteix de les dades bíbliques i litúrgiques que confirmen l'existència de dones diaca a l'Orient i a l'Occident.

En l'actual debat teològic sobre el diaconat s'apunten dues sortides al si de l'únic ministeri apostòlic: 1) la que considera el diaconat *non ad sacerdotium, sed ad ministerium Episcopi*, i 2) la que considera el diaconat com a *tertium sacerdotium*. Però, tant si agafem una sortida com una altra, no es qüestiona el que diu l'actual pregària d'ordenació al diaconat, on es prega que el diaca **pugui complir fidelment l'obra del ministeri** (*in opus ministerii fideliter*), que no és altre que el ministeri apostòlic, que des d'antic (*ab antiquo*) s'ha exercit en tres ordes: bisbe, preveres i diaques (cf. *Lumen gentium* 28). Així, si s'opta perquè el diaconat no sigui per al sacerdoti del bisbe (i del seu presbiteri), sinó per al ministeri del bisbe local, aleshores les dones podrien ser ordenades

de diaca sense cap problema, ja que el fet d'actuar in persona *Christi capitis* en l'Eucaristia només seria per al bisbe i els preveres, ordenats *ad sacerdotium*. Aquesta possibilitat ja ha estat apuntada per Benet XVI a *Omnium in mentem* (2009) que, tot modificant el Codi de dret canònic del 1983, estableix la distinció entre bisbe i preveres d'una banda, i els diaques, de l'altra. Però si s'opta perquè el diaconat sigui el primer accés al sacerdoci del bisbe i dels preveres, com a *tertium sacerdotium* (el tercer grau del sacerdoci), com a inici d'una carrera eclesiàstica que té com a finalitat arribar al qui té la plenitud que és el bisbe, aleshores és discutible l'accés de les dones al diaconat.

Però encara queda un escull a superar. I la manera d'afrontar-lo el trobem en la *institució dels Set* per l'Església apostòlica. Si l'anomenada *assemblea de Jerusalem* (Ac 15) ha servit per a fonamentar la sinodalitat en l'Església, la institució dels Set pot servir per a resoldre la incorporació de les dones al diaconat. Com? Precisament els Dotze (representats per l'únic episcopat) haurien de convocar *tots els deixebles* (Ac 6,2) per proposar-los que escullin dones –«de bona reputació, plenes de l'Esperit Sant i de saviesa» (Ac 6,3)– per ajudar cada Església local *en l'obra del ministeri* (Ef 4,12), al servei de la Paraula, la Litúrgia i la Caritat (cf. *Lumen gentium* 29). I això es podria decidir perfectament en un Concili ecumènic o bé en un Sínode de Bisbes amb poder deliberatiu. Tal com ha quedat establert amb la Constitució apostòlica *Episcopalis communio* sobre el Sínode de Bisbes (15/9/2018), on l'article 18 §2 diu: «Si el Romà Pontífex ha concedit potestat deliberativa a l'Assemblea del Sínode, d'acord amb el càn. 343 del Codi de dret canònic, el Document final participa del Magisteri ordinari del successor de Pere un cop ratificat i promulgat per ell.»

Aleshores hi hauria un únic diaconat per a homes i dones, *prioritàriament* al servei del bisbe diocesà i dels tres peus amb què camina tota Església diocesana (*Paraula, Litúrgia, Caritat*) cap al Regne del Pare amb Jesucrist i en la comunió de l'Esperit Sant. I la futura pregària d'ordenació del diaconat *masculí i femení* podria ser tal com ha estat la de l'episcopat –amb les adaptacions corresponents–, és a dir, la de la *Tradició apostòlica* (TA), que demana per a la persona ordenada l'Esperit per a servir (*Spiritus sollicitudinis*) els i les membres del Cos de Crist (Església) i el seu Cap (bisbe), i que posa com a tipus del diaca *Crist servidor*. Exemples d'adaptació seria, primer, afegir els noms d'*Esteve* i *Febe* com a models neotestamentaris tant per als homes com per a les dones. I, en segon lloc, revisar la traducció llatina de la TA quan parla d'*aconseguir un grau superior* en referència a 1Tm 3,13, on surt el mot grec βαθμὸν, que la *Vulgata* tradueix *gradum*, quan el mot *bathmon* (βαθμὸν) significa dignitat, estatus, per tant es tractaria de la pròpia dignitat de diaca. Aleshores, la pregària demanaria *aconseguir l'estat del diaconat o la dignitat del diaconat*.

I tot això sense trencar la unitat de l'únic sagrament de l'orde i destacant millor l'orde **no col·legial del diaconat**, quant als ordes col·legials de l'episcopat (un sol episcopat en l'única Església de Déu) i del presbiterat (un sol presbiteri en cada Església local).

Anunciar l'Evangeli

En una mateixa barca i amb tantes desigualtats.

FÈLIX MUSSOLL I SEGURA

prevere del bisbat de Girona

delegat de pastoral obrera

Durant aquest temps de pandèmia que estem vivint i, sobretot en el confinament del principi, s'ha anat dient i repetint que tots estem exposats al mateix i que, o anem junts o ens enfonsarem junts.

El conegut fragment de l'Evangelí de Marc 4, 35-41 (la tempesta en el llac i Jesús dormint a la barca), amb l'expressiu simbolisme que conté, ens pot ajudar a treure conseqüències d'aquests temps incerts però esperançadors.

La barca dels apòstols és la barca dels creients, de la comunitat, de l'Església i, perquè no?, la barca de la humanitat sencera. Tots anem en una mateixa barca, amb problemes i dificultats semblants, però massa sovint no volem saber res dels altres, sobretot dels que estan molt pitjor que nosaltres. Tres quartes parts de la humanitat estan privades de l'indispensable per a viure en unes condicions mínimament humanes. Aquí mateix, ¿on són els drets fonamentals a un treball digne, a l'habitatge, etc.?

Passar a l'altra riba és el recorregut de la vida, del naixement a la mort, avançant en un mar desconegut i incert, però amb ganes d'aconseguir el que ens proposem. En general, ens costa tenir una perspectiva, una visió de conjunt de la vida. Ens entretenim amb immediateses i deixem en la teoria la gran causa de Jesús: El Regne de Déu, allò que Déu somnia que sigui la relació entre les persones, crear unes condicions de fe, humanes i socials en les que Déu s'hi trobi a gust entre nosaltres.

Durant la travessa ens escometen, a nosaltres i a tothom, tempestes de tota mena: En l'àmbit personal i de relacions familiars i comunitàries ens trobem amb dubtes, problemes de convivència, disgustos, malalties, mort de familiars, etc., i en l'àmbit social i col·lectiu veiem impotents les violències, injustícies, desigualtats, falta de feina, penúria econòmica, etc.

I, d'una manera o altra, davant del dolor, la incertesa i la por, ens surt el crit: "Mestre, ¿no veieu que ens enfonsem?" amb tot el reguitzell de queixes possibles: "Ai, que perdem la fe", "Senyor, ¿quin mal hem fet per merèixer això?", "¿Perquè ho permetes?", etc.

Té molta raó aquella dita tradicional: "Només pensem en santa Bàrbara quan trona". Llegim malament el món i després diem que ens enganya. Però malgrat tot, Jesús, que té una paciència infinita, segueix dient-nos: "¿Per què sou tan porucs? ¿Encara no teniu fe? I va més enllà: Jesús ens recorda una vegada i una altra que ja sabem què hem de fer: "Feu als altres allò que voleu que ells us facin a vosaltres", el manament nou, el sentit

crític i profètic, la denúncia clara en defensa de les persones més febles i trepitjades, el servei generós donant vida i fins a donar la vida si convé.

I no cal ser gaire creient per entendre que si tots naixem igual i tots morim igual, ¿perquè no vivim igual? Tampoc cal ser massa religiós per a posar en pràctica el principi fonamental del pensament social de l'Església. “Per voler de Déu tots els béns de la terra són per a tothom”, en canvi, són una minoria els privilegiats que se'n beneficien, explotant les persones i destruint la casa comú de la natura, i impeding a una gran part de la humanitat tenir l'indispensable per a viure amb un mínim de dignitat. Com va dir Gandhi: “Amb el món tal com està, ser ric és una vergonya”.

Es tracta doncs, a cada etapa de la vida, saber llegir, amb Jesús i l'Evangelí, els signes dels temps i actuar. Fent-ho en comunitat, en Església, al servei del Regne de Déu i de la humanitat que Déu tant estima. No pot ser que anem en una mateixa barca amb tantes desigualtats.

Al servei de l'altar

Ser liturgistes?

JOSEP TEIXIDÓ CUENCA

prevere de l'arquebisbat de Barcelona

rector de les parròquies de Sant Francesc, Santa Clara i Sant Crist, de Badalona.

Massa sovint hem pogut pensar ingènuament que la litúrgia és cosa d'uns quants que els agrada els rituals i les coses externes i més encara si parlem dels liturgistes, fins al punt de fer fortuna la frase sorneguera de «és més fàcil negociar amb un terrorista que amb un liturgista» (perdoneu la broma i el to, però és per treure ferro a l'assumpte). Us convidaria –i em convido també jo- a tenir una mirada més profunda sobre la litúrgia i més concretament sobre el que anomenem «liturgistes», que serien –per dir-ho ras i curt- els especialistes de la ciència litúrgica.

En primer lloc, cal que els bisbes i els preveres són els garants de la litúrgia a les diòcesis i a les comunitats cristianes de les parròquies, comunitats religioses, moviments, etc. Per tant, tots hauríem de ser «experts» en matèria litúrgica, ja que com ens recorda la Constitució sobre litúrgia «*Sacrosantum Concilium*» del Concili Vaticà II en el número deu és font i cimal de la vida cristiana. Per tant, som responsables de suscitar en el poble sant de Déu i en nosaltres mateixos un esperit litúrgic, és a dir, donar a conèixer la riquesa de la litúrgia que és, en definitiva, l'obra pública de Jesucrist ressuscitat, de la seva salvació, que ell ha donat a la seva Església perquè la celebri aquí a la terra.

I és en aquest punt que voldria tocar el moll de l'os: cadascú dels batejats –i sobretot els ministres ordenats- hem de ser, més que liturgistes, liturges, és a dir, celebrants de la

litúrgia. Amb això, voldria ressaltar com n'és, d'important, la manera com celebrem la litúrgia, l'anomenat «*ars celebrandi*», per tal de suscitar en l'Església, per mitjà de la litúrgia, un sentit profund de pietat, d'unció dels misteris de Crist, sabent que no som nosaltres els actors principals de la litúrgia sinó Jesucrist mateix i que nosaltres – principalment- bisbes, preveres hem de procurar tenir un profund esperit litúrgic, de ser veritables liturgs que celebrem la litúrgia com allò que és, un tresor que el mateix Senyor ens ha deixat.

Si anem a la seva aplicació pràctica, és bo que tornem a repassar amb calma què ens diuen els «*praenotanda*» dels llibres litúrgics, especialment del Missal Romà i els rituals dels diversos sacraments i sacramentals que ens toca presidir, per copsar-hi la riquesa i la profunditat que tenen i, així, puguem celebrar amb més unció les celebracions litúrgiques, de tal manera que siguin, com ens recorda el Concili Vaticà II, nobles i senzilles i que moguin els cors de tots, ministres i poble sant de Déu; d'una manera semblant al que li va passar a Paul Claudel, en la seva conversió, entrant a la catedral de Nôtre-Dame de Paris el vespre de Nadal mentre es cantava el *Magníficat* i que, veient la bellesa d'aquella litúrgia, va sentir com el Senyor li va tocar el cor i es convertí.

Animem-nos, doncs, a ser més que liturgistes, veritables liturgs!

Música litúrgica

JAUME GENÉ NOLLA

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona
professor de l'Ateneu Universitari Sant
Pacià*

El discurs del Papa Francesc als participants del Congrés «Església, Música,

Intèrprets: un diàleg necessari» ens permet fer una mirada panoràmica del que s'entén per música litúrgica des de sant Pius X, amb el Motu Proprio «*Tra le sollecitudini*» (1903) fins al capítol VI de la Sacrosanctum Concilium (1963).

En aquest breu discurs del 9 de novembre de 2019, el Sant Pare ve a tocar el moll de l'os de la relació entre la música i la litúrgia i amb pocs paràgrafs subratlla els temes nuclears referents a la música des de Pius X fins ara.

S'entreveu d'entrada una convicció inicial, una premissa: allò que permet precisament el diàleg entre l'Església, la música i els intèrprets és la Paraula. I així, centrant-se en la figura de l'intèrpret, avança a cada paràgraf, de manera concentrada i eficient, per tal que la funció ministerial de la música sagrada en el servei diví sigui eficaç (SC 112).

Precisament, aquest aspecte de la ministerialitat de la música en la litúrgia el trobem, si bé evolucionant, des de Sant Pius X fins al papa Francesc.

Si anem desgranant paràgraf per paràgraf el discurs del papa Francesc, el primer fa referència a l'intendent i la seva competència per tal de transmetre allò que ha rebut, que no és seu. Perquè això pugui esdevenir-se, el segon paràgraf subratlla la importància de la formació tècnica i espiritual de l'intendent per tal que a través del seu ministeri litúrgic sigui restaurat l'esperit humà i de tota la comunitat. Un tercer paràgraf posa de manifest la importància de la Paraula amb la qual l'intendent, i amb ell cada cristià, entra en diàleg. Amb el cant l'Església interpreta l'Evangelí pels solcs de la història. El quart paràgraf es fa ressò del discurs als artistes del papa Pau VI per subratllar l'accessibilitat i la intel·ligibilitat del Misteri a través de l'art.

El penúltim paràgraf parla del diàleg que passa pel cor de cadascú, això el fa nou, únic i alhora universal. Uns i altres en l'harmonia de sentiments i de sons expressen la voluntat de que "la bellesa, la música i l'art ens permeten de conèixer la realitat de Déu". La referència a l'artista (que podem entendre com a compositor), a l'intendent (que entenem cantors i músics que participen en l'àmbit de la celebració litúrgica) i a l'oient (tota l'assemblea litúrgica) manifesten un altre dels aspectes importants al referir-nos a la música i que travessa també el decurs d'aquests cent anys, és el de la participació. La música i el cant és aquella que pot aportar la participació activa de tots i cadascú en tota celebració litúrgica (SC 30.114).

El document acaba amb el desig del Sant Pare de continuar avançant junts en aquesta tasca d'intèrprets de la Paraula en la direcció que aquesta Paraula que es fa So, permeti als homes i dones d'avui percebre empàticament el Misteri de Déu mateix.

Interessant de notar en aquest breu discurs, que el papa Francesc no fa referència a cap estil musical. Deixa als artistes amb el seu llenguatge, la Paraula i la celebració litúrgica amb la missió de trobar l'expressió més adient per ajudar el poble sant de Déu en la seva santificació mentre dona glòria a Déu. De fet, des de Sant Pius X tots els documents dels papes, siguin encíclics, missatges o cartes, citaven en les seves intervencions el model del cant gregorià i de la polifonia. Aquesta omisió sembla ser una presa de consciència d'estar en temps de recerca, de canvi de paradigma en la qual la música, en col·laboració amb la teologia litúrgica i la reflexió teològica, ha de trobar el seu llenguatge per expressar el misteri. Alhora la litúrgia ha de donar espai i comprensió a l'obra creada. Uns i altres, ara el que parla és el papa Joan Pau II, hauran de fer «examen de consciència perquè retorni a la litúrgia la bellesa de la música i del cant. I és que cal pregar a Déu no només amb fórmules teològicament exactes, sinó també de forma bella i digna».

Res no diu de les característiques que han de prevaldre en la música sagrada: art veritable, unida a l'acció litúrgica (SC 112) i dignes, decoroses i belles (SC 122) que acompleixin l'objectiu de glorificar Déu i santificar els homes (SC 112). Aquestes fan referència al que Sant Pius X assenyalava per la música sagrada com les qualitats de santedat i bondat de formes, art veritable i universal (MP 2). Conscient de les estèrils discussions sobre gustos, modes i praxis pastorals, vol portar la reflexió a nivells més

profunds: cal una formació constant, de transformació interior i tècnica, «només així la bellesa de la música, en l'àmbit litúrgic, podrà acomplir el seu servei en l'execució musical».

El Sant Pare Francesc ho hagués pogut fer més llarg, però no més clar. S'apunten actuacions en tres sentits.

- Cal un diàleg constructiu entre músics, teòlegs i responsables de les celebracions per trobar expressions culturalment significatives i rellevants, que permetin fer tangible el Misteri i empàticament potents.
- Cal ajudar tota l'assemblea (president, ministres de la música i el cant i fidels) a redescobrir la força del cant en la pregària i participació litúrgica com a mitjà privilegiat. En el cant litúrgic és la mateixa Paraula feta so, cantada o escoltada, que ressona i penetra els nostres cors. Cal iniciar un procés, en petites dosis, però amb decisió per avançar en els diferents graus de participació com ja apuntava la instrucció Musicam Sacra.
- Cal dedicar-hi temps, esforços i diners (on es pugui!?). Dedicar temps és allargar els nostres límits de temps i fer espai a la música i el cant que m'eleven el cor i m'ajuden a percebre la litúrgia com a font de totes les gràcies, font i cimbal de la vida cristiana. L'esforç en la música i el cant es transforma en expressió viva de comunió eclesial i manifestació de la fe celebrada.

Reflexió des del SIJ

«Era bo de debò...»

JOSEP MATEU

prevere de l'arquebisbat de Tarragona

director del SIJ

Aquesta és l'afirmació que el Gènesi va afirmant cada vegada que Déu crea en els diferents dies de la setmana, i per això, nosaltres avui ho podem continuar afirmant tot contemplant la naturalesa, sense deixar de perdre la capacitat de meravellar-nos: és bo de debò!

La “*Laudato si*” del papa Francesc és una invitació per retornar la nostra mirada vers la creació que Déu ha posat a les nostres mans. Sí, una invitació a descobrir en l'ordre i la bellesa que ens ajuda a transcendir, la mà de Déu. Quin bon exercici a treballar amb els nostres joves: ensenyar a contemplar, acompanyar-los en gustar la bellesa, motivar-los a transcendir més enllà dels sentits... Sí, perquè la naturalesa ens parla tota ella de Déu, és

una porta oberta a Ell, en la qual des dels creients més profunds, fins a aquells que estan en recerca o oberts a la seva presència, hi tenen accés.

Davant del caos i el desordre que massa vegades provoca el mal, la naturalesa ens parla de l'ordre establert per Déu, un ordre que ens porta a la vida i la plenitud.

No és en va que en el credo sempre professem que Déu és "creador del cel i de la terra", el regal que Déu ha posat a les nostres mans, perquè el cuidéssim i ens fos ajuda en la nostra vida i en la nostra relació d'amor vers ell. Estimar la natura és estimar Déu i els homes!

En un món on cada vegada creix més la cura del medi ambient, la defensa dels ecosistemes, la sensibilització contra la mà destructora i caòtica de l'home, nosaltres, els cristians, tenim una oportunitat d'or de fer un pas més: abanderar l'estima per la naturalesa, però ajudant a descobrir que no és fruit de l'atzar, de la casualitat, sinó que és el regal que Déu ens va confiar i va deixar a les nostres mans perquè en tinguéssim cura. No en som amos i senyor, en som administradors i n'hem de ser responsables.

Entendre la naturalesa com el regal que Déu ens confia, com el camí de bellesa que ens apropa cap a Ell, com la responsabilitat que ens ha de fer créixer en la nostra maduresa humana, que ens ha de fer redescobrir la fraternitat universal, és un llenguatge que els nostres adolescents i joves poden captar i entendre, perquè són sensibles a aquesta realitat.

Massa vegades diem que el llenguatge o les preocupacions de l'Església resten lluny dels joves, doncs la naturalesa és tot el contrari, és una realitat sensible, una porta oberta al seu neguit més profund. I en aquest neguit hi trobem també l'interrogant i la resposta de Déu, un camí al primer anunci de Déu que poden entendre i acollir.

Que sapiguem acompanyar-los a fer aquest camí de redescobrir en la creació la proposta d'amor de Déu per cadascú de nosaltres i per tota la humanitat!

Lloat sigueu Senyor, que ens heu regalat la creació per créixer i multiplicar-nos, per trobar-nos personalment amb vós, per deixar-nos seduir per la seva bellesa que es concreta en cada petit detall.

Reclinats sobre el pit del Senyor

La memòria és el que fa fort un poble

NORBERT MIRACLE I FIGUEROLA

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona
rector de la parròquia del Vendrell*

El mes de març passat, en ocasió de la celebració dels 500 anys del primer anunci de l'Evangelí a les Illes Filipines i la primera celebració de l'Eucaristia el dia de Pasqua de 1521, el papa Francesc va rebre els estudiants del Col·legi Filipí a Roma i els va adreçar una al·locució en la que va compartir amb els joves clergues filipins algunes reflexions sobre «el temps, del que està feta la nostra vida». És bastant freqüent en el pensament de Francesc parlar del record del passat, fins el punt que ha usat molts cops una paraula pròpia del seu espanyol argentí: «sean memoriosos». Ho fa emparant-se en els consells de l'apòstol Pau a Timoteu quan recorda la seva mare i àvia «Faig memòria de la teva fe sincera, que ja tenien la teva àvia Lois i la teva mare Eunice». (2Tm 1, 5). A *Evangelii Gaudium* ho afirma amb contundència: «el creient és fonamentalment memoriós» (EG13).

Tinc la impressió que, sovint, la rapidesa amb què vivim, ens porta a perdre la memòria immediata. Hi ha molta gent, per exemple, que avui escriu en mitjans de comunicació i ha perdut la memòria pel que fa a l'aportació de l'Església durant els anys setanta i vuitanta en favor de la recuperació de la democràcia i les llibertats, o en la protecció de la llengua i la cultura catalana, o en la defensa dels drets de les persones i dels pobles a casa nostra. Per això, és d'agrair que un personatge il·lustre com Quim Nadal hagi publicat recentment un volum «Noms d'una vida» en què entre els protagonistes del seu elenc hi son presents catòlics com els seus pares, monjos com Maur Esteva i preveres gironins com Modest Prats o Joan Busquets.

Davant l'estratègia d'alguns mitjans de comunicació - potser el cas més flagrant són els informatius de TV3 - de fer invisible i insignificant el món catòlic o com a molt presentar-lo tendenciosament només en els seus aspectes conflictius, o merament folklòrics, ens cal recuperar la memòria de tot allò que el «factor catòlic» ha aportat al bé comú de casa nostra. Hem de «ser memoriosos». En els nostres presbiteris, congregacions religioses, monestirs... tenim un «núvol molt gran de testimonis» que en aquest segle XX han estat forjadors de la societat i de l'Església des de les parròquies rurals fins a les barriades més perifèriques de les ciutats. Ens cal conèixer la història recent de la nostra Església, perquè

no ens passi allò que el llibre de l'Èxode diu subtilment sobre l'inici de l'esclavatge dels israelites: «Un nou rei, que no havia conegut Josep, va pujar al tron d'Egipte».

El periodista i professor universitari Antoni Batista deia en la presentació d'un dels seus excel·lents llibres sobre la transició espanyola: «Perdonar les persones, sí. Oblidar la història, no. Això de "ni oblit ni perdó" em sembla terrible. Els que ho defensen han d'acumular molta amargor, perquè l'odi no és ni biològicament ni ecològicament sa. L'odi és malaltís».

«La memòria - afirmava el papa als filipins - val per un poble sencer però també per cada persona en singular». Quan mirem enrere recordem moments bells i moments difícils i sovint descobrim la Providència de Déu en la nostra vida, que ha actuat a través de moltes persones especialment, diu el Papa, aquelles persones que ens han ajudat a enamorar-nos de Jesús.

La memòria ens fa entendre que no estem sols, que formem part d'un poble. La memòria ens porta a les nostres arrels, a les arrels del nostre poble, a les arrels de l'Església. La memòria, com recorda Francesc, és el que fa fort un poble, perquè se sap arrelat en un camí, en una història.

El Papa demana sovint que «el Senyor ens doni la gràcia de no perdre mai la memòria, de no amagar-la. Memòria de persona, de família i de poble».

Un bisbe ens parla

Homilia en els 700 anys de l'arribada de la relíquia de Santa Tecla a Tarragona

+JOAN PLANELLAS BARNOSELL

arquebisbe de Tarragona, primat

Dia per dia, avui fa set-cents anys que, aquí mateix, en aquesta catedral basílica metropolitana, dedicada a Santa Tecla, arribava amb tota la solemnitat pròpia del moment, el reliquiari de santa Tecla, el que hom anomena el Braç de santa Tecla. Arribava el llarg seguici entrant per la porta principal d'aquesta catedral després d'un llarg recorregut processional que havia sortit de Constantí i en el que, segons les cròniques de l'època i els estudis posteriors, van participar milers i milers de persones entre autoritats del moment, clergat, bisbes i tarragonins i tarragonines –més concretament segons les mateixes cròniques, gent de tot el Camp– amb els gremis dels diferents oficis, amb els pescadors al capdavant, els símbols i les banderes de la ciutat i del govern i tots els estaments eclesiàstics. Entraven amb tots els honors eclesials i litúrgics, però també civils i polítics. L'arquebisbe Ximén (Jimeno) de Luna i el Rei Jaume II, acompanyat del seu hereu, qui seria el rei Alfons III, presidiren la comitiva: l'arquebisbe portant la relíquia amb el rei i l'hereu a costat i costat. Participaren també en l'entrada l'arquebisbe de Saragossa i els bisbes de Girona, Barcelona, Urgell, Vic, Lleida, Tortosa, València, Osca, Pamplona, Tarassona i Calahorra.

De la seva banda, les relíquies havien fet un camí molt més llarg des d'Armènia i les negociacions diplomàtiques per aconseguir-les no havien estat del tot fàcils, malgrat les bones relacions establertes entre la corona catalanoaragonesa i el regne armeni de Cilícia, conegut com la Petita Armènia.

Desenes de firmes eminents de la ciutat de Tarragona, del país i de l'estranger han estudiat al llarg dels segles la devoció, la vida, el culte i el paper de santa Tecla en l'església primitiva a Orient i a Occident, i també el culte a la ciutat de Tarragona, així com molts dels aspectes de la seva vida.

Tenim un passatge sublim, ja del segle IV, que ens relata el culte a santa Tecla a l'Orient. És el Pelegrinatge a Terra Santa d'Egèria. En cito el fragment: «Vaig arribar a la província anomenada Cilícia, que té per metròpoli la ciutat de Tars, on ja havia estat anant cap a Jerusalem. Però com que a tres etapes de Tars, a Isàuria, hi ha el *martyrium* de santa Tecla, em va agradar molt també d'arribar-m'hi». «Al tercer dia vaig arribar a la ciutat anomenada Selèucia d'Isàuria. Arribada allà, vaig anar a trobar el bisbe, un veritable sant, antic monjo, i vaig veure també allà, en aquella ciutat, una església molt bella.

I com que des d'allà fins a santa Tecla, indret que era més enllà de la ciutat, en un petit altiplà, hi havia unes mil cinc-cents passes, vaig preferir d'arribar-m'hi per fer-hi l'etapa que havia de fer». «I un cop arribada allà en el nom de Déu, després d'haver fet oració al *martyrium* i d'haver llegit sencers els Actes de santa Tecla, vaig donar gràcies infinites a Crist Déu nostre, que s'havia dignat a acomplir totalment els meus desigs, jo que era indigna i que no m'ho mereixia pas».

Aquest bellíssim text forma part de l'obra que relata el Pelegrinatge a Terra Santa d'Egèria, una monja o una devota dama, segons alguns autors, provinent de la Gàl·lia Narbonesa o de la regió Galaica de la Península Ibèrica (l'actual Galícia). Egèria va fer aquest viatge entre els anys 381 i 384. El seu escrit ens mostra un culte martirial ja consolidat i conegut a la jove Tecla, noia verge de la regió d'Anatòlia que es va convertir al cristianisme després d'escoltar la predicació del mateix sant Pau, del que després es convertí en fidel deixeble. Aquest lligam és recollit en l'antiquíssim text apòcrif del segle II, anomenat *Acta Pauli et Theclae*. També la seva vida, el seu martiri tot defensant la virtut de la castedat, i el seu exemple de vida cristiana, eren ja citats com a exemplars en molts passatges dels Pares de l'Església primitiva, especialment en el món cristià oriental, on se segueix també venerant actualment. El seu culte tingué gran difusió des del segle IV, com ens mostra el passatge que acabem de llegir, una devoció que va anar creixent sobretot a partir del segle VI i que des d'Orient s'escampà cap a Occident a través de les grans ciutats patriarcals i centres culturals, d'estudi i de fe.

Malgrat algunes dificultats històriques amb que es troben el seu estudi, seria probablement en aquesta època tardo-romana que el culte a la santa arribà a Tarragona on va ser fàcil de penetrar donada la seva vinculació amb sant Pau, i també perquè a Tarragona existia ja el culte als màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi. Així, a Tarragona va arrelar el seu doble patronatge martirial del bisbe i els seus diaques junt amb el de santa Tecla. En aquest sentit, l'article que l'acadèmic Dr. Josep Maria Sans Travé escriu al darrer número de la revista Església de Tarragona, recull un resum documental molt interessant i, en aquest sentit, us en recomano la seva lectura.

Després dels quatre segles de domini musulmà, amb l'abandonament de la ciutat i el Camp i la desaparició de pràcticament tot rastre cristià, la repoblació de tot el Camp de Tarragona, la represa de la consciència territorial i la restauració de la seu arquebisbal a la ciutat va ser llarga i no mancada de dificultats. Per tal de retornar la dignitat arquebisbal hi ha diferents intents, no tots amb finalitats massa clares i sempre duts a terme des d'altres territoris que ja havien estat alliberats del domini sarraí. Però ens fa goig de comprovar com de forma paral·lela a la repoblació i restauració de la seu metropolitana, el culte a santa Tecla també tornà a la ciutat, primer i especialment en l'àmbit eclesial. En aquest sentit, convé esmentar especialment, la butlla del papa Urbà II de l'any 1091 –responent a l'intent restaurador que des de Vic portà a terme el bisbe Berenguer Sunifred de Lluçà, que fou bisbe de Vic del 1075 al 1099. La butlla papal concedia el pal·li i n'indicava la necessitat del seu ús en les festes de sant Fructuós i santa Tecla. Aquest esment de la festa de la Santa, indica com el culte a santa Tecla ja existia.

Com diu Sans Travé, «de fet, però, la restauració definitiva de Tarragona no es va donar fins a la segona dècada del segle XII quan el comte Ramon Berenguer III feu donació el gener de 1117 al bisbe Oleguer de Barcelona i als seus successors, de la ciutat de Tarragona i el seu territori perquè el regissin sota obediència de la Santa Seu i, així mateix, el colonitzessin, tot recuperant l'antiga metròpoli eclesiàstica que reconeixia santa Tecla com a patrona de l'Església restaurada».

La vinculació popular definitiva del culte a Tecla amb el poble, es dona precisament amb l'arribada de la relíquia del seu braç, avui fa set-cents anys. Com hem assenyalat abans, la relíquia s'aconseguí gràcies a les bones relacions entre la corona catalanoaragonesa i el Regne de la Petita Armènia. Precisament, el rei Jaume II havia ajudat al rei Onís d'Armènia en campanyes de càstig contra els enemics egipcis. La cordialitat del moment fou aprofitada per Jaume II per demanar a l'armeni relíquies de santa Tecla. En aquest sentit, responia a la petició de Ximén de Luna arquebisbe de Tarragona del 1317 al 1327, que havia demanat les relíquies com un element més de consolidació metropolitana. Després de vicissituds diverses, la relíquia del Braç de santa Tecla concedida pels armenis arribà al port de Barcelona. Era la tardor de l'any 1320. La relíquia fou immediatament lliurada al bisbe de Barcelona, i després de les gestions amb la casa reial, es va establir que el lliurament a l'arquebisbat de Tarragona es faria en la festa de Pentecosta del 1321. Vet aquí que es produeix aquest setè centenari a sis dies de Pentecosta. Aquella entrada solemne del Braç de santa Tecla ha estat el far, o l'origen potser millor, de la repetida entrada del braç a la catedral el vespre del dia 23 de setembre de cada any.

Recordar tots aquells esdeveniments d'avui fa set-cents anys, ens és ara un bon estímul per endinsar-nos en la meditació del passatge de la Carta als Hebreus que hem escoltat en la primera lectura. L'autor de la Carta ens deia: «recordeu els vostres primers temps, quan, acabat de rebre la llum de la fe, vau sostenir tantes lluites i sofriments [...] Ara no perdeu aquesta valentia [...] Només sofrint amb constància podreu complir la voluntat de Déu i obtenir el que ell ha promès». És la valentia de la fe que ens fa, a set-cents anys de distància, ser hereus de tanta història, de tanta fe viscuda i patida, i també, de tantes pregàries i de tantes peticions a la jove màrtir Tecla que, malgrat tenir el seu origen en llunyanes terres, ha esdevingut, gràcies al seu exemple de donació cristiana, una santa ben tarragonina.

És l'exemple també de les noies prudents de l'Evangeli que no es van prendre aquella espera com alguna cosa sense importància i no es van descuidar. No ens descuidem, per tant, de la vivència de la fe i de la vida cristiana que, malgrat els neguits i dificultats, ens omple de sentit i d'esperança en tot el que som i fem. Nosaltres hem rebut aquesta herència de santa Tecla, però també de sant Pau i de sant Fructuós, sant Auguri i sant Eulogi. Com cantava el Salm, «res no ens espanta», perquè estem convençuts que el Senyor ens ha escoltat. Certament que gràcies a l'exemple dels nostres sants podem alçar els ulls vers el Senyor sense cap por, perquè Ell ens omple de llum, i mai més «no haurem d'abaixar els ulls avergonyits» per la nostra actitud ni per la nostra pertinença a la seva Església, a la comunitat dels seus seguidors.

Per totes aquestes coses som avui aquí, celebrant aquella efemèride tan llunyana, però aquella vivència tan propera. Aquesta és una de les grandeses dels fills i filles de Déu, saber veure en aquella gent que pot semblar tan llunyana, la nostra mateixa fe, la nostra mateixa filiació divina, la nostra mateixa comunitat.

Avui, dia per dia, fa set-cents anys que, per primera vegada, van entrar les relíquies del Braç de santa Tecla en aquesta catedral, tot i que encara mancaven deu anys per a la seva consagració. I ara també, pel passadís central d'aquesta catedral entren les relíquies de santa Tecla cada any el 23 de setembre, després de passar enmig el poble, les institucions i aquell seguici popular, herència, tot plegat, d'aquella imponent comitiva que va entrar el 17 de maig de 1321 provinents de Constantí, on segons les cròniques el rei Jaume II manà que es conservés fins que ell arribés a Tarragona i es pogués afegir a la processó. Si Déu vol, segurament que el proper setembre podrem recuperar els actes tradicionals de la Festa de santa Tecla a la ciutat i, amb la perspectiva d'aquest setè centenari, podrem afegir més gratitud a Déu per l'exemple de la santa i per l'exemple de tantes generacions que, davant nostre n'han mantingut viu el record.

Proseguim ara la nostra celebració en acció de gràcies, amb els ulls posats en el testimoni de les generacions que ens han precedit, i demanem a santa Tecla que pregui per nosaltres. Amén.

